

[Kammersgaard.]

Valget foregaar, har Børn i den paagældende Skole. Denne Bestemmelse er den bærende Tanke i Lovforslaget eller, for at bruge Ministerens egne Ord, Kærnen i Lovforslaget og hører altsaa til det, som Ministeren i sin Forelæggelsestale betegnede som ufravigeligt.

Nu er det ingenlunde saadan, at et Forældreraad eller rettere en Skolekommission ved hver Skole er noget helt nyt og oprøvet. Den midlertidige Ordning af Skoleforholdene i de sønderjydske Landsdele er jo af den Art, og den kan vist uimodsiget siges at have bestaaet sin Prøve til almindelig Tilfredshed.

Altsaa, Forældreraadene vælges af og blandt dem, der har Børn i Skolen paa den Tid, Valget foregaar. Det fastslaas, at Forældreraadens Medlemstal er 3, og at Valget gælder for 4 Aar, medens Raadens Beføjelse nærmere fastsættes i §§ 7 og 8. Af de Bestemmelser, som der fremføres, finder jeg, at der er Grund til at understrege, at Forældreraadene ikke har Paataleret overfor den enkelte Lærer, men overfor Skolenævnet kan fremsætte sine Bemærkninger om den paagældende Lærers Forhold. At Forældreraadet deltager i Indstillinger til Lærerembeder ved den paagældende Skole, er kun ret og rimeligt. Der har i adskillige Egne i Landet allerede for flere Aar siden udviklet sig den Praksis, at et Udvalg af Forældre har deltaget i Indstillinger sammen med Kommunalbestyrelsen. Jeg mener, at denne Praksis i nogen Maade tilkendegiver, at Kommunalbestyrelserne har fundet det rigtigt at spørge om Forældrenes Mening ved disse Indstillinger.

Den anden Nydannelse, Forslaget indfører, møder vi i § 5 under Navn af Skolenævnet, der vælges i alle Kommuner, hvor der er mere end een Skole. Skolenævnets Formand vælges af Kommunalbestyrelsen. Skolenævnet bestaar i øvrigt af et af Kommunalbestyrelsen indenfor eller udenfor dens Midte valgt Skoleudvalg og lige saa mange Medlemmer valgt af Forældreraadene ved Kommunens Skoler. Man vil heraf se, at Forslaget tager Konsekvensen af Forældreraadens Indførelse ved at indrømme Forældreraadens Repræsentanter en ret afgørende Indflydelse paa Skolenævnets Sammensætning.

Skolenævnets Funktioner er i alt væsentlig de samme, som nu er henlagt til Skolekommissionerne. Skolenævnet er saaledes Lærernes foresatte og fører Tilsyn med deres Embedsførelse o. s. v. Der kan endvidere nævnes, at Skolenævnet fore-

tager Indstillinger til Lærerembeder, naar Ansættelsen skal ske ikke ved den enkelte Skole, men ved det samlede kommunale Skolevæsen.

Inden jeg gaar videre i min Udredning af Lovforslagets Enkeltheder, ønsker jeg ganske kort at fremsætte nogle Betragtninger over de Forandringer af det tilvante, som Skolenævnenes og Forældreraadens Sammensætning og Funktioner betyder. Jeg tænker herved særlig paa Spørgsmaalet om Præsterne som fødte Formænd for Skolekommissionerne paa Landet og som fødte Medlemmer af Skolekommissionerne i Byerne.

Efter Lovforslaget er disse Præsters Dage haade som fødte Medlemmer af og fødte Formænd for Skolekommissionerne talte. Det er ingenlunde, fordi Præsten staaar som Repræsentant for Kirken, at Lærerstanden som Helhed ønsker ham bort, ingenlunde, der kunde maaske endogaa føjes til: tværtimod. Men man kan nu en Gang ikke opretholde disse „fødte“ Stillinger i en Tid som vor, hvor purunge teologiske Kandidater udnævnes til Sognepræster paa Landet og dermed til selvskrævede Formænd i Skolekommissionerne, en Stilling, de ikke har Forudsætninger for at gøre Fyldest i, idet mange af dem er uden Kendskab til det Liv, der leves f. Eks. indenfor en Landsbyskoles Mure, og til de Fordringer, man med Rette kan stille til Skolerne.

Helst havde jeg set, at disse fødte Formænd var blevet afløst af Skolekonsulenter, men jeg maa indrømme, at skal Konsulenterne kunne gøre Fyldest i dette Arbejde, saa skal der udnævnes saa mange, at det i høj Grad bliver et Spørgsmaal om Penge, og de økonomiske Forhold opfordrer, som bekendt, os alle til Sparsommelighed.

Indenfor hver af de nuværende Provstier skal der efter Forslaget oprettes en Skoleraadskreds, og for hver Skoleraadskreds skal der oprettes et Skoleraad paa 4 Medlemmer. Der skal for det første være en Formand udnævnt af Undervisningsministeren — han er fælles for samtlige Skoleraadskredse i et Amt — og desuden tre Medlemmer valgte i Forhold til Kommunerens Indbyggertal af Skolenævnene i de Kommuner, der staaar under Skoleraadets Tilsyn. Formanden for Skoleraadet er forretningsførende Medlem, og der skal af Skolefonden bevilges et Beløb til ham til Kontorhold, eventuelt tillige et Honorar.

§§ 14—16 omhandler Skoleraadets Beføjelser og Funktioner, der som Helhed betragtet er de samme som den nuværende